

РОЗДІЛ 6 ПРАВО

УДК 342.951: 347.22: 34.096

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.2.15>

Грицай Сергій Олександрович,

кандидат юридичних наук, доцент кафедри галузевого права
та загальноправових дисциплін

Інституту права та суспільних відносин

Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»

ORCID ID: 0000-0003-0051-6149

КРИПТОВАЛЮТА – ЧИ МОЖЕ БУТИ ПРАВОВОЮ ДЕФІНІЦІЄЮ?

CRYPTOCURRENCY – CAN IT BE A LEGAL DEFINITION?

У статті проводиться дослідження слова «криптовалюта», яке загальноприйняте та загальновизнане для застосування до новітніх технологій розподіленого реєстру, які наразі активно використовуються в мережі Інтернет, як елемент успішного фінансового інструменту «e-комерції». В іншій інтерпретації відповідне поняття внесене, як правова дефініція – «віртуальні активи», до Закону України «Про віртуальні активи» від 17.02.2022 року №2074-IX, та інші пов'язані з ним нормативно – правові акти України. Розглядається первинний термінологічний «предок» офіційного терміну правового поля України, з точки зору етимології та вмісту його поняття, – на предмет визначення його придатності, у якості сучасної правової дефініції. Виходячи із проведеного дослідження, було встановлено, що слово «криптовалюта» у перспективі не повинно стати правовою дефініцією в Податковому кодексі України, як це пропонувалося раніше у подібному законопроекті №9083 від 17.09.2008 року, через намір введення нового п.п.14.1.95. З огляду на те, що воно не відображає, щодо об'єкту який воно описує, а ні економічної сутності, а ні технологічної, – та взагалі такому об'єкту не притаманні належні характеристики, які відносяться до слів, з яких воно складено, а саме крипто та валюта. З огляду на проведений аналіз дотримуємося думки, щодо внесення у Податковий кодекс України, через Законопроект 7150, більш ємної назви, для об'єкту, який нині описує слово «криптовалюта», як то – «приватний токен», або для деяких з видів, які дійсно мають властивості, щодо збереження у таємниці для всіх відомості про їхнє походження, ймовірно може слугувати назва "крипто знаки / токен",

Ключові слова: віртуальні активи, криптовалюта, біткоїн, стейблкоїн, токен, цифрова валюта, віртуальні валюта, електронні гроші, безготівкові гроші, грошові сурогати.

In the article a study of the word "cryptocurrency", generally accepted and recognized for application to the latest distributed ledger technologies, which are actively used on the Internet, as an element of a successful financial instrument of "e-commerce" is conducted. In another interpretation, the relevant concept is introduced as a legal definition – "virtual assets", in the Law of Ukraine "On Virtual Assets" dated 17.02.2022, № 2074-IX, and other related legal acts of Ukraine. The primary terminological "ancestor" of the official term of the legal field of Ukraine is considered in terms of etymology and content of its concept – in order to determine its suitability, as a modern legal definition. Based on the study, it was found that the word "cryptocurrency" in the future should not become a legal definition in the Tax Code of Ukraine, as it was previously proposed in a similar bill №9083 of 17.09.2008, because of the intention to introduce a new paragraph. 14.1.95. Considering that it does not reflect, regarding the object it describes, either economic essence or technological one – and in general such object does not have proper characteristics related to the words it is composed of, namely crypto and currency. Taking into account our analysis, we are of the opinion that a more capacious name for the object currently described by the word "cryptocurrency", such as "private token", or for some of the types that do have properties of secrecy for all information about their origin, probably could be the name "cryptocurrencies / token", to the Tax Code of Ukraine through the Draft Law 7150,

Key words: virtual assets, cryptocurrency, bitcoin, stablecoin, token, digital currency, virtual currency, electronic money, non-cash money, money surrogate.

Вступ. Криптовалюта, як продукт передової технологія розподіленого реєстру, стала інноваційним фінансовим наративом сучасного суспільства. Помітимо, не всім винаходам призначено

стати інноваційним економічним наративом. Так до появи криптовалюти, ще в 1990-х роках були на перший погляд успішними, але не тривалий термін, розроблені централізовані «криптобанкноти» –

"E-cash" / "Digicash" (за різними джерелами, має різну назву), Доля ж сучасного образу криптовалюти складалася інакше. В 2009 році на етапі створення криптовалюти, вона являла собою ідею невеликої групи однодумців про створення системи, що дозволяє виключити довіреного посередника в проведених операціях і гарантуючої дійсність збереженої інформації [30].

На тлі відсутності правового поля, індустрія криптовалют росла стрімкими темпами, тим самим залучивши увагу органів влади, фінансових організацій, наукового співтовариства й, на жаль, злочинних елементів. Вже у 2015 році сумарний обсяг транзакцій у криптосистемі Bitcoin значно перевершував Western Union [14]. В 2019 році згідно з результатами дослідження Лабораторії Касперського, кожна восьма людина у світі застосовувала криптовалюту в розрахунках. [18]. А у травні 2021 року відповідно до даних доповіді Crypto.com число користувачів криптовалютами перевищило 200 млн [29]. В 2021 році компанії Tesla, анонсувала можливість оплати електромобілів її виробництва біткоїнами, але потім тимчасово призупинила таку можливість, мотивуючи таке рішення через неекологічний спосіб видобутку біткоїну. Як ми бачимо криптовалюта, як альтернативний розрахунковий фінансовий інструмент цікавить і великі міжнародні корпорації, як приклад, такого роду фінансові інструменти впроваджують прямо або через спеціальні сервіси: Airbaltic, Amazon, Newegg, ebay, Dell, Microsoft, Etsy, Expedia, Paypal, Overstock, Starbucks, Reddit, Time, Wordpress, Subway, egifter, KFC, Playboy, Post Oak Motors, Shopify, Xbox, Travala, Greenpeace, JM Bullion, Mi Store Portugal і достачно багато інших.

Вихідні передумови. Верховна Рада України прийняла 17.02.2022 року Закон України «Про віртуальні активи» № 2074-IX (надалі – Закон 2074) [22], який був 15.03.2022 року підписаний Президентом України. Згідно п.1 Розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Закону 2074, сам закон набере чинності: а) з дня набрання чинності закону України про внесення змін до Податкового кодексу України, щодо особливостей оподаткування операцій з віртуальними активами; б) впровадження Державного реєстру постачальників послуг, пов'язаних з оборотом віртуальних активів, про що додатково зазначено у п.2 Розділу VI Прикінцеві та перехідні положення, як обмеження в можливості застосування санкцій передбачених статтею 23 Закону 2074. Для виконання приписів п. 1 Розділу VI Закону 2074 та з метою введення його в дію, Верховна Рада України 13.03.2022 року

зареєструвала законопроект № 7150 зі змінами до Податкового кодексу України (надалі – Законопроект 7150) [23]. Раніше у подібному законопроекті №9083 від 17.09.2008 року, який потім був відкликаний, був намір надати слову «криптовалюта», статусу правової дефініції, через внесення у Податковий кодекс України нового пункту: «14.1.95-1. криптовалюта – віртуальний актив у формі токєну, що функціонує як засіб обміну або збереження вартості» [4].

Мета статті. Законом 2074 було введено ключове для правового поля України поняття «віртуальні активи», яке є аналогом загальновідомого терміну новітніх технологій розподіленого реєстру, які мають більш поширене і всеохоплююче найменування, як-то «криптовалюта». Звісно, що новітні терміни, в сучасному правовому полі України, у зв'язку з прийняттям Закону 2074, були імплементовані і в багато інших пов'язаних з ним нормативно – правових актах України. Мета статті полягає у проведенні дослідження, щодо розгляду його первинного термінологічного «предку» – «криптовалюта», до офіційного терміну правового поля України – «віртуальні активи», з точки зору етимології та вмісту їх поняття, – на предмет визначення його придатності, у якості сучасної правової дефініції в Податковому кодексі України та інших нормативних актах.

Виклад методики. При проведенні дослідження використовувалися: загальнонаукові методи дослідження – дедукція та індукція, синтез та аналіз, наукова абстракція; спеціально – юридичні методи пізнання – правове прогнозування, ретроспективний та порівняльно правовий метод; методологічне обґрунтування сутності, природи та структури термінології, що є об'єктом дослідження.

Результати дослідження. Прийняття погоджених термінів і єдине концептуальне розуміння віртуальної валюти всіма відповідними державними органами є важливим для запобігання дублювання зусиль і/або взаємного нерозуміння й непотрібної роботи в неузгоджених цілях. Крім того, це підвищить можливості державних органів ефективніше використовувати різноманітні підходи й експертні знання для найбільш результативного виявлення й вирішення проблем, пов'язаних з віртуальною валютою [20].

1. *Криптовалюта – поняття.* Проведемо дослідження щодо загальновідомого та загальноприйнятого поняття, яке у більшій частині населення земної кулі, має назву «криптовалюта» і яке передувало, усім офіційним визначенням, якими воно було змінено, при введенні державного регулювання

об'єктів, які воно представляє, як приклад, в Україні при прийнятті Закону 2074, на – «віртуальні активи».

Криптовалюта – різновид цифрової валюти, облік внутрішніх розрахункових одиниць якої забезпечує децентралізована платіжна система (немає внутрішнього або зовнішнього адміністратора або якого-небудь його аналога), що працює в повністю автоматичному режимі. Сама по собі криптовалюта не має якої-небудь особливої матеріальної або електронної форми – це просте число, що позначає кількість даних розрахункових одиниць, яке записується у відповідній позиції інформаційного пакета протоколу передачі даних і найчастіше навіть не зазнає шифруванню, як і вся інша інформація про транзакції між адресами системи [16].

Термін «криптовалюта» закріпився після публікації статті о системі Біткойн "Crypto currency" (Криптографічна валюта), опублікованої в 2011 році в журналі Forbes. При цьому й творець біткойна, і багато інші автори, використовували термін «електронна готівка» (англ. electronic cash) [28].

Для більш повного розуміння можливості застосування значення слова «криптовалюта» як сучасної правової дефініції, з набором відповідних критеріїв, проведемо його етимологічне дослідження. На момент підготовки даного матеріалу (18.04.2022), жоден з офіційно опублікованих словників не містить трактування слова «криптовалюта». І цей факт свідчить про низький рівень його дослідження, як імовірної дефініції в майбутніх і діючих нормативно-правових документах. На сьогодні статус застосування слова «криптовалюта» можна визначити, як загальноприйнятими поняттями тематики, яка нами досліджується.

2. *Валюта – у визначенні словників.* Щодо етимології слова – криптовалюта. Використання слова «валюта» у досліджуваному нами словосполученні «крипто + валюта», ми вважаємо не припустимим на сьогоднішньому етапі їх розвитку, виходячи з нижче наведеної аргументації, а саме трактування відомих словників.

«Валюта (італ. valuta, букв. – вартість) – 1 > грошова одиниця, що лежить в основі грошової системи держави (напр., рубль – у Росії, долар у США; 2 > тип грошової системи держави (В. золота, В. паперова); 3 > грошові знаки закордонних країн (банкноти, білети державної скарбниці, монети), кредитні й платіжні документи (векселя, чеки й ін.), використовувані в міжнародних розрахунках (іноземна В.). Див. також Валюта Російської Федерації, Валютні цінності. ВАЛЮТА ВЕКСЕЛЯ – грошова одиниця, у якій виставлений вексель. Векселя, що

циркулюють у внутрішньому обороті капіталістичних країн, виставляються звичайно у валюті даної країни, а в міжнародному обороті – у валюті країни- боржника або країни- кредитора, або третьої країни». – Великий юридичний словник. [3].

«Валюта (італ. valuta, букв. – вартість) 1) грошова одиниця, що лежить в основі грошової системи держави (напр., рубль – у Росії, долар у США; 2) тип грошової системи держави (в. золота, в. паперова); 3) грошові знаки закордонних країн (банкноти, білети державної скарбниці, монети), кредитні й платіжні документи (векселя, чеки й ін.), використовувані в міжнародних розрахунках (іноземна в.). див. також валюта російської федерації, валютні цінності». – Однотомний великий юридичний словник [19].

«Валюта, іт. valuta букв. ціна, вартість. 1) грошова одиниця даної країни (долар, франк і т.д.); тверда в. – валюта, стійка стосовно власного номіналу, а також курсам інших валют, забезпечена золотом або іншими цінностями; падаюча в. – валюта, що знецінюється відносно власного номіналу й сталих валют інших країн; конвертована (конвертабельна, оборотна) в. – валюта, яка може бути безперешкодно виміняна на іншу валюту; 2) тип грошової системи (золота, срібна, паперова в.); 3) грошові знаки іноземних держав, а також кредитні й платіжні документи (векселя, чеки й ін.) в іноземних грошових одиницях, використовувані в міжнародних розрахунках (іноземна в.)». – Новий словник іноземних слів [9].

3. *Валюта – у законодавстві України.* Далі представимо, яке значення має слово «валюта» у законодавчому полі України.

Згідно статті 1 «Визначення термінів» Закону України «Про валюту і валютні цінності»: «1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні: ... 4) валютні цінності – національна валюта (гривня), іноземна валюта та банківські метали; ... 6) національна валюта (гривня): ... Стаття 5. Розрахунки. 1. Гривня є єдиним законним платіжним засобом в Україні з урахуванням особливостей, встановлених частиною другою цієї статті, і приймається без обмежень на всій території України для проведення розрахунків» [21].

Окрім цього зазначимо, що згідно ст. 99 Конституції України грошовою одиницею України є виключно гривня. Нормам Конституції, у тому ж руслі, вторять: ч. 1 ст. 192 Цивільного кодексу України, якою встановлено, що законним платіжним засобом, обов'язковим до приймання за номінальною вартістю на всій території України, є грошова одиниця України – гривня; про що також написано і у ст. 3 Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні».

Закон України «Про Національний банк України» у ч. 2 ст. 32, зазначає що випуск та обіг на території України інших грошових одиниць і використання грошових сурогатів як засобу платежу забороняються.

На момент написання даного матеріалу, криптовалюта, у класичному її сприйнятті суспільством (не забезпечена, високо волатильна, без регулятора і т.п.) не була наділена статусом грошової одиниці України, ні Європейського союзу, ні інших іноземних держав, ні офіційної міжнародної грошової або розрахункової одиниці, виходячи із цього застосування в словосполученні складова «валюта» застосовувати не є коректним, тому що воно не розкриває економічно – правової сутності значення такого слова.

4. *Крипто* – у визначенні словників. Щодо етимології слова – криптовалюта. Використання слова «крипто» у досліджуваному нами словосполученні «крипто + валюта», ми вважаємо не однозначним, і спірним у застосування, виходячи з нижче наведеної аргументації, визначення відомих словників.

«КРИПТО... (гр. *kryptos* таємний, схований) перша складова частина складних слів, що відповідає за значенням слову таємний або, що позначає: стосовний до якого- л. схованому стану, напр.: криптофіти, криптографія». – Новий словник іноземних слів [9].

«КРИПТО... (< гречок. *kryptos* таємний, схований). Перша складова частина складних слів, що відповідає за значенням словам таємний (напр., криптографія) або схований (напр., криптофіти)». – Тлумачний словник іншомовних слів [17].

«КРИПТО ... перша складова частина складних слів, що відповідає за значенням слову або, що позначає: стосовний до якого- л. схованому стану, напр.: криптофіти, криптографія». – Словник іноземних слів і виразів [13].

«КРИПТО ... Перша складова частина складних слів, що відповідає за значенням словам таємний (напр., криптографія) ... (напр., криптофіти)». – Енциклопедичний словарик [26].

«КРИПТО... [< гр. таємний, схований] – на початку складних слів указує на який-небудь схований стан, дію, часто відповідає росіянинові “таємно...”, наприклад, криптодепресія, криптограма». – Великий словник іноземних слів [1].

«КРИПТО... (від греч. *kryptos* – таємний – схований), частина складних слів, що вказує на яку-небудь сховану, таємну дію або стан (напр., криптографія)». – Великий енциклопедичний словник. [2]

«КРИПТО ... (від грецького *kryptos* – таємний, схований), частина складних слів, що вказує на

яку-небудь сховану дію або стан, що відповідає за значенням слову “таємний” (наприклад, криптографія)». – Сучасний енциклопедичний словник [24].

«КРИПТО... (від греч. *kryptós* – таємний, схований), частина складних слів, що вказує на яку-небудь сховану, таємну дію або стан (наприклад, криптографія)». – Енциклопедичний словник [27].

Згідно з наведеними даними загальновідомих словників іноземних слів і енциклопедичних словників, на перший погляд, вони містять практично ідентичні визначення досліджуваного нами слова «крипто». Однак, при уважному їхнім вивченні, можна констатувати, що тільки чотири перших джерела містять характерну вказівку виключно на «стан», а останні чотири джерела ще додатково й на «дію».

У дослідженні слів «крипто» та «валюта», широко використовувалися і українські словники, такі як: Великий тлумачний словник української мови [5], Великий тлумачний словник [6], Короткий тлумачний словник української мови [7], Новий тлумачний словник української мови [8], Сучасний тлумачний словник української мови [10], Словник української мови за ред. І. Білодіда [11], Словник української мови за ред. В. Жайворонок [12], Український тлумачний словник [25]. Вони мають схожі тлумачення з вище наведеними зразками.

5. *Крипто* – думка експертів. За твердженням порталу "bitcoin journal", система біткоїн не зовсім анонімна, звичайно, там немає паспортних даних, але обчислити відправника на основі аналізу транзакцій можна.

А Лабораторія Касперського констатує, що термін «криптовалюта» узвичаївся завдяки тому, що для перевірки транзакцій використовується шифрування (криптографія): для зберігання й передачі даних про криптовалюту між гаманцями й у загальнодоступні реєстри використовується розширене кодування. Ціль шифрування – забезпечити надійність і безпеку транзакцій [18]. Тобто, шифрування застосовується не для даних про нинішніх і попередніх власника, і не про дані про номінал, і не навіть про інформацію про транзакцію, – а саме самого процесу транзакції.

Усі транзакції в мережі біткоїн є прозорими й кожний бажуючий може переглянути звідки й куди у минулому відправлені гроші (а потім установити особистість, яка володіє даним гаманцем), біткоїн є не анонімним [15].

Висновки. Виходячи із проведеного дослідження, ми вважаємо, що слово «криптовалюта» у перспективі не повинна стати правовою дефініцією в Податковому кодексі України, як це пропонувалося раніше у подібному законопроекті № 9083 від 17.09.2008 року, через намір введення

нового п.п. 14.1.95. З огляду на те, що воно не відображає, щодо об'єкту який воно описує, а ні економічної сутності, а ні технологічної, – та взагалі такому об'єкту не притаманні належні характеристики, які відносяться до слів, з яких воно складено, а саме крипто та валюта.

З огляду на проведений аналіз дотримуємося думки, щодо внесення у Податковий кодекс України, через Законопроект 7150, більш ємної назви, для об'єкту, який нині описує слово «криптовалюта», як то – «приватний токен» або «криптознаки / токен».

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Большой словарь иностранных слов. Издательство «ИДДК», 2007.
2. Большой энциклопедический словарь / ред. Прохоров А. М., 2-е изд., перераб. и доп. Москва : Норинт, 2004. 1456 с.
3. Большой юридический словарь / ред. Сухарев, А. Я., Крутских, В. Е. 2-е изд, перераб. и доп. Москва : Инфра-М, 2002. 703 с. URL: <https://dlib.rsl.ru/01000973040> (дата звернення: 09.04.2022).
4. Відкликаний Проект № 9083 Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами в Україні від 14.09.2008 р. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=64597 (дата звернення: 19.04.2022).2008.
5. Великий тлумачний словник української мови / за ред. Т. В. Ковальова. Харків : Фоліо, 2005.
6. Великий тлумачний словник. Сучасна українська мова від А до Я / за ред. А. П. Загнітко. Донецьк : Бао, 2008.
7. Короткий тлумачний словник української мови / за ред. Д. Г. Гринчишин. 3-тє вид. Київ : Радянська Школа ; Просвіта. 2004.
8. Новый тлумачний словник української мови : у 3 томах / за ред. Яременко В., Сліпушко О. Київ : Аконті, 2008.
9. Новый словарь иностранных слов / за ред. Захаренко Е. Н., Комарова Л. Н., Нечаева И. В. ; изд. 3-е, испр. и доп. Москва : Азбуковник, 2008. 1040 с.
10. Сучасний тлумачний словник української мови / за ред. В. В. Дубічинський ; 2-ге вид. випр. й доп. Харків : Школа, 2014.
11. Словник української мови : у 11 т. / за ред. Білодід, І. Київ : Інститут мовознавства імені Потебні АН УРСР ; Наукова думка, 1970–1980.
12. Словник української мови / за ред. Жайворонок В. Київ : Інститут української мови НАН України ; Просвіта, 2005–2016.
13. Словарь иностранных слов и выражений / за ред. Зенович Е. С. 2008. 784 с. URL: <https://slovar.cc/rus/inostr/1409284.html>
14. От колеса до ракеты. Куда можно потратить криптовалюту сейчас. *РБК Кримто*. 14.02.2019. URL: <https://www.rbc.ru/crypto/> (дата звернення: 03.04.2022).
15. Какие виды криптовалют бывают? *vc.ru*. 08.05.2020. URL: <https://vc.ru/crypto/125924-kakie-vidy-kriptovalyut-buvayut> (дата звернення: 12.04.2022).
16. Криптовалюта. *Википедия*. 15.03.2022. URL: <https://ru.wikipedia.org/w/index.php?title=%D0%9A%D1%80%D0%B8%D0%BF%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82%D0%B0&oldid=120665250> (дата звернення: 08.04.2022).
17. Крысин Л. П. Толковый словарь иноязычных слов : свыше 25 000 слов и словосочетаний. Москва : Эксмо, 2005. 939 с.
18. Лаборатория Касперского: 13% потребителей совершали онлайн-покупки за криптовалюты. 14.02.2019. URL: <https://bits.media/laboratoriya-kasperskogo-13-potrebiteley-sovershali-onlayn-pokupki-za-kriptovalyuty/> (дата звернення: 03.04.2022).
19. Однотомный большой юридический словарь. *Slovar.cc*. URL: <https://slovar.cc/pravo/slovar-bolsh/2470664.html> (дата звернення: 09.04.2022).
20. Отчет ФАТФ. Виртуальные валюты. Ключевые определения и потенциальные риски в сфере ПОД/ФТ. Франция. Париж : ФАТФ, 2014. URL: https://eurasiangroup.org/files/FATF_docs/Virtualnye_valyuty_FATF_2014.pdf (дата звернення: 12.04.2022).
21. Про валюту і валютні операції. Закон України від 21.06.2018 р. № 2473–VIII. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/T182473> (дата звернення: 18.04.2022).
22. Про віртуальні активи. Закон України від 17.02.2022 р. №2074-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2074-20> (дата звернення: 15.04.2022).
23. Проект № 7150 Закону Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо оподаткування операцій з віртуальними активами від 13.03.2022 р. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/39211> (дата звернення: 15.04.2022).
24. Современный энциклопедический словарь. Москва : Большая Российская Энциклопедия, 1997. 600 с. URL: <https://slovar.cc/enc/sovremenniy/1840867.html>
25. Український тлумачний словник / за ред. Бусел В. Київ ; Ірпінь : Перун, 2001–2016.
26. Энциклопедический словарь. URL: <https://slovar.cc/enc/slovarik/1806264.html> (дата звернення: 15.04.2022).

27. Энциклопедический словарь / ред. Андреевский И. Е., Брокгауз, Ф. А., Ефрон, И. А. и др. Санкт-Петербург : Семеновская Типолиитография, 1890. 485 с.
28. Greenberg A. Crypto Currency. Forbes. 20.04.2011. URL: <https://www.forbes.com/forbes/2011/0509/technology-psilocybin-bitcoins-gavin-andresen-crypto-currency.html> (дата звернення: 08.04.2022).
29. Measuring Global Crypto Users. A Study to Measure Market Size Using On-Chain Metrics. 2021. С. 16. URL: https://crypto.com/images/202107_DataReport_OnChain_Market_Sizing.pdf (дата звернення: 03.04.2022).
30. Nakamoto S. Bitcoin: A Peer-to-Peer Electronic Cash System. 2009. С. 9.